

آیین‌نامه و مقررات پذیرش و نشر کتاب در مؤسسه انتشارات

دانشگاه تهران

مقدمه : به‌منظور بهبود چگونگی روند چاپ و نشر کتاب‌های درسی دانشگاهی و سایر انتشارات دانشگاه تهران، در اجرای هرچه بهتر ماده اول اساسنامه مؤسسه انتشارات دانشگاه، آیین‌نامه پذیرش و نشر کتاب به شرح زیر تدوین و در شورای انتشارات دانشگاه به تصویب رسید.

ماده ۱- مؤسسه هر نوع اثر علمی، تحقیقی را در زمینه فرهنگ و معارف، خواه از طرف اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران یا دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه و مراکز و مؤسسات علمی و پژوهشی دیگر، خواه از طرف سایر دانشمندان و محققان با رعایت مفاد این آیین‌نامه برای چاپ و نشر می‌پذیرد.

ماده ۲- منظور از "اثر" عبارت از هر گونه تألیف، تصنیف، ترجمه، تنظیم، تحشیه، تصحیح متون و همچنین هر گونه پژوهشی است که قابل چاپ و نشر می‌باشد.

تبصره ۱: صاحب اثر، شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی هستند که اثر را به یکی از شکل‌های ماده ۲ به مؤسسه ارائه می‌کنند.

تبصره ۲: حقوق صاحب اثر، مبلغی است که در ازای انجام خدمات موضوع ماده ۲ طبق قرارداد از طرف مؤسسه به صاحب اثر پرداخت می‌شود.

تبصره ۳: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران، در این آیین‌نامه "مؤسسه" نامیده می‌شود.

تبصره ۴: انتشارات دانشگاه، عبارت از کلیه آثاری است که از طرف مؤسسه به شکل‌های مختلف منتشر می‌شود. روی جلد کتاب‌ها، نشانه دانشگاه تهران، شماره ترتیب و عبارت "انتشارات دانشگاه تهران" باید چاپ شود.

تبصره ۵: کتاب‌های درسی، کتاب‌هایی هستند که در رشته‌های مختلف دانشگاه تدریس می‌شود و کتاب‌های کمک درسی، کتاب‌هایی هستند که دانشجویان را در رشته‌های مختلف تحصیلی یاری می‌دهند.

تبصره ۶: قرارداد، سندی است که برای چاپ اثر بین مؤسسه و صاحب اثر تنظیم و مبادله می‌شود و اصول کلی آن به تصویب شورای انتشارات خواهد رسید.

ماده ۳- صاحبان آثاری که مایل به چاپ آثار خود در انتشارات دانشگاه تهران می‌باشند، باید نسخه اصلی خوانای آثار خود را که حاوی پیش‌گفتار، فهرست مطالب، منابع و مآخذ و بالاخره واژه‌نامه می‌باشد در اختیار مؤسسه قرار دهند.

تبصره ۱: در مورد کتاب‌های ترجمه‌ای، ارسال اصل کتاب به زبان اصلی، همراه با متن ترجمه ضروری است.

ماده ۴- تمام آثاری که برای چاپ و یا تجدید چاپ به مؤسسه تحویل می‌شود، ابتدا در شوراهای تخصصی انتشارات مطرح و سپس برای بررسی به داورهای منتخب ارجاع می‌گردد. در نهایت نظر داوران (حداقل ۲ نفر) برای تصمیم‌گیری نهایی در شوراهای تخصصی انتشارات بررسی می‌شود.

تبصره ۱: مؤسسه باید حداکثر طی ۳ ماه از تاریخ تسلیم هر اثر، نتیجه بررسی و نظر شوراهای تخصصی انتشارات را به اطلاع صاحب اثر برساند.

تبصره ۲: مؤسسه مجاز است، هر نوع اصلاح انشایی، املائی و عبارتی را طبق رسم‌الخط مؤسسه و با اطلاع صاحب اثر، در "اثر" به عمل آورد.

تبصره ۳: اخذ تصمیم درباره طرز چاپ، نوع حروف، نوع تصاویر، قطع کتاب، جلد و شمارگان کتاب با مؤسسه است.

تبصره ۴: در مورد کتاب‌های ترجمه‌ای که ۷ تا ۱۰ سال قبل از درخواست تجدید چاپ، در گذشته توسط مؤسسه به چاپ رسیده است، برای تجدید چاپ، باید با تجدید نظر و ترجمه، آخرین چاپ کتاب به زبان اصلی همراه باشد.

ماده ۵- صاحب اثر باید تا زمان اعلام نتیجه قبول یا رد اثر برای چاپ در مؤسسه، اثر خود را به ناشر دیگری ارائه ندهد و این تعهد را همراه امضای تعهدنامه اعلام می‌نماید.

تبصره - پس از قبول اثر برای چاپ و نشر در مؤسسه، قرارداد جداگانه‌ای باید بین صاحب اثر و رئیس مؤسسه تنظیم شود.

ماده ۶- مؤسسه می‌تواند از طریق مشارکت با صاحبان اثر یا مؤسسات و ناشران داخلی و یا خارجی و براساس قراردادی که با آنها منعقد خواهد کرد، اثری را منتشر نماید. در روی جلد کتاب، مشخصات انتشارات دانشگاه تهران و نیز در پشت یا روی جلد کلمه "با همکاری ..." باید قید شود.

ماده ۷- تمام انتشارات مؤسسه در چاپخانه دانشگاه به چاپ می‌رسد و حقوق آن برای مؤسسه محفوظ است، وظیفه مؤسسه استفاده بهینه از درآمد اختصاصی خود در جهت تجهیز روزآمد صنعت چاپ و نشر می‌باشد. به نحوی که بتواند با پیشرفته‌ترین چاپخانه‌های کشور رقابت کند.

ماده ۸- زمان واگذاری حقوق مادی صاحب اثر به مؤسسه در هر چاپ حداکثر پنج سال است و پس از آن صاحب اثر در صورت عدم تمایل می‌تواند کتاب خود را به ناشر دیگری واگذار کند.

ماده ۹- بهای فروش کتاب‌های چاپ شده با حفظ حق تعیین شمارگان (تیراژ) به مؤسسه به شکل زیر محاسبه می‌شود:

هزینه‌های کل تولید کتاب (قبل از منظور کردن حق‌الزحمه صاحب اثر) محاسبه و در عدد ۲/۲ ضرب می‌شود، سپس حاصل آن بر تعداد کتاب‌های چاپ شده (شمارگان) تقسیم می‌شود و قیمت هر نسخه کتاب به دست می‌آید.

ماده ۱۰- حقوق صاحب اثر به شرح زیر محاسبه و در قرارداد ذکر می‌شود:

مربیان از قرار ۸٪ بهای پشت جلد ضربدر شمارگان کتاب.

استادیاران از قرار ۱۰٪ بهای پشت جلد ضربدر شمارگان کتاب.

دانشیاران از قرار ۱۲٪ بهای پشت جلد ضربدر شمارگان کتاب.

استادان از قرار ۱۴٪ بهای پشت جلد ضربدر شمارگان کتاب.

تبصره ۱- درصدهای مبنای قید شده در ماده ۱۰ آیین‌نامه با توجه به وضعیت فروش هر کتاب و جهات اقتصادی با نظر رئیس مؤسسه تا ۲٪ قابل افزایش است.

تبصره ۲- هر اثر چاپی در دانشگاه تهران نیم درصد و هر اثر برگزیده دانشگاه تهران - وزارت ارشاد نیم درصد به حق‌الزحمه مبنا اضافه می‌شود. مشروط به آن که در مجموع از ۲۰٪ تجاوز نکند.

تبصره ۳- حقوق صاحبان اثری که غیر دانشگاهی هستند، در صورتی که مدرک دکتری یا معادل داشته باشند به تشخیص رئیس مؤسسه بر مبنای استادیار و برای مدرک پایین‌تر بر مبنای مربی محاسبه می‌شود.

تبصره ۴- خرید اثر برای چاپ با شمارگان معینی در هر چاپ بر مبنای مصوبات هیأت امناء به نسبت شمارگان و کیفیت اثر، حداکثر تا ۱۵٪ قیمت پشت جلد در مواردی که به مصلحت باشد توسط مؤسسه، در قالب قرارداد انجام می‌گیرد.

تبصره ۵- علاوه بر دستمزد فوق از چاپ هر کتاب تعداد ۱۰ نسخه در هر چاپ به صاحب یا صاحبان اثر اهداء می‌گردد.

ماده ۱۱- برای قدردانی از اعضای هیأت علمی و سایر افراد اهل قلم که به نحوی در ارزیابی کتب ارجاعی به مؤسسه برای چاپ و یا ارزیابی کتاب‌های برگزیده سال فعالیت دارند، مؤسسه می‌تواند از محل عواید اختصاصی، حق حضور در جلسه متناسب با فعالیت‌های انجام شده و مرتبه دانشگاهی آنان پرداخت نماید.

ماده ۱۲- جلسات شوراهای انتشارات دانشگاه، ماهانه یک بار در مؤسسه تشکیل می‌شود. رسمیت جلسه با حضور اکثریت نسبی (نصف به علاوه یک) انجام می‌گیرد و در صورت لزوم رأی‌گیری به همین شکل انجام شود.

تبصره - غیبت غیر موجه هر یک از اعضای شورا بیش از سه مرتبه در سال، به معنای استعفا تلقی می‌شود و مراتب توسط دبیر شورا به ریاست دانشگاه اطلاع داده می‌شود تا جایگزینی مناسب صورت گیرد.

ماده ۱۳- مؤسسه می‌تواند کتاب‌هایی را که قبلاً چاپ شده و مورد استقبال اهل مطالعه قرار گرفته است با رعایت مفاد این آیین‌نامه در سلسله انتشارات دانشگاه منتشر نماید.

ماده ۱۴- مؤسسه در موارد مقتضی و موافقت صاحب اثر می‌تواند دستمزد متعلقه یا بخشی از آن را به صورت عین کتاب چاپ شده و با ۲۰٪ تخفیف از قیمت پشت جلد در اختیار صاحب اثر قرار دهد.

اهداء، فروش و مبادله کتاب

ماده ۱۵- مؤسسه می‌تواند در موارد زیر انتشارات خود را اهداء نماید:

- الف - کتابخانه مقام رهبری ۲ نسخه.
- ب - کتابخانه‌های نهاد ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی هر کدام یک نسخه. ج - کتابخانه ملی از هر کتاب ۳ نسخه.
- د - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی از هر کتاب ۳ نسخه.
- ه - کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران از هر کتاب ۳ نسخه.
- و - کتابخانه‌های دانشکده‌ها و مؤسسات تابع دانشگاه تهران از کتاب‌های درسی مربوط به رشته‌های هر دانشکده یا مؤسسه از هر کتاب ۵ نسخه.
- ز - به دانشگاه‌ها و مؤسسات فرهنگی سراسر کشور از چاپ اول هر کتاب یک نسخه در هر مورد.
- ح - به دانشگاه‌ها و مؤسسات فرهنگی خارج از کشور یک نسخه از هر عنوان کتاب بسته به ضرورت.
- ط - به سایر وزارتخانه‌های مرتبط با موضوع کتاب چاپ شده در صورت لزوم یک نسخه.
- ی - مراکز فرهنگی و دانشمندان و محققان خارجی که در رشته‌های فرهنگ و تمدن اسلامی، اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی کار می‌کنند و تحقیقات آنان در این زمینه‌ها دارای اهمیت است بسته به مورد از هر کتاب یک تا پنج نسخه.

ماده ۱۶- مؤسسه می‌تواند برای معرفی و تبلیغ، انتشارات خود را از هر کتاب به صدا و سیما، روزنامه و مطبوعات و سایر رسانه‌های گروهی در حد ضرورت اهداء و مبادله نماید.

ماده ۱۷- مؤسسه مجاز است در فروش انتشارات خود تخفیف‌هایی به شرح زیر در نظر بگیرد.

الف - به هر یک از اعضای علمی شاغل و بازنشسته دانشگاه تهران در هر سال از کتب چاپ اول همان سال یا سالهای قبل از هر عنوان کتاب یک نسخه با ۲۰٪ تخفیف.

ب - به دانشجویان دانشگاه تهران در مورد کتب درسی تخصصی مربوط به رشته خود ۳۰٪ تخفیف به صورت گروهی و با معرفی دانشکده ذیربط طبق لیست کلاس.

ج - به دانشجویانی که دارای کارت بین المللی دانشجو می باشند ۱۰٪ تخفیف داده می‌شود.

د - مؤسسه مجاز است در قالب انعقاد قرارداد فروش کتاب برای کتابفروشان و کتابخانه‌های عمومی و کتاب فروشی های نهادها و دانشگاه‌ها نیز بسته به میزان خرید تخفیف‌هایی به شرح زیر در نظر گیرد.

از پانصد هزار ریال تا دو میلیون ریال ۱۰٪

از دو میلیون ریال تا سه میلیون ریال ۱۵٪

از سه میلیون ریال به بالا ۲۰٪

به مراکز پخش که خرید کلی دارند (بنا به تشخیص مدیریت) تا ۲۵٪

هزینه بسته‌بندی به عهده مؤسسه می‌باشد ولی هزینه حمل و نقل به عهده خریدار است.

ه - مؤسسه مجاز است کتاب‌های انتشارات دانشگاه تهران را که بیش از ۱۰ سال از تاریخ چاپ آنها گذشته باشد (موجودی انبار) به هر کس که مایل باشد با ۴۰٪ تخفیف قیمت پشت جلد به فروش برساند.

ماده ۱۸- مؤسسه مجاز است انتشارات خود را با انتشارات ناشران داخلی و خارجی مبادله نماید و در قالب تفاهم‌نامه طرفین کتاب و نشریات علمی را بین همدیگر رد و بدل نمایند.

ماده ۱۹- این آیین‌نامه در ۱۹ ماده و ۱۸ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۳ شورای انتشارات دانشگاه تهران و یکصد و چهل و یکمین جلسه شورای انتشارات مورخ ۱۳۷۸/۲/۲۲ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب جایگزین آیین‌نامه‌ها و مقررات قبلی نشر و پذیرش کتاب می‌شود.